

Oponentský posudek
k bakalářské práci Jana Peška
Charakteristika trhu práce v ČR se zřetelem na zaměstnanost občanů Ukrajiny a
Vietnamu
Ing. Inna Čábelková, Ph.D.

Cílem práce je „dokázat, že se zaměstnanost obou sledovaných skupin [občanů Vietnamu a Ukrajiny] v daném horizontu [1990-2001] zvyšovala“ (s. 7). Vzhledem k velmi problematické kvalitě existujících dat, (viz například rozdíly v údajích ohledně počtu cizinců uvedené na s. 48) - tuto problematičnost uznává i autor sám - se mi zdá být tento cíl velmi ambiciózní. Navíc období mezi roky 1990 a 1995 není zohledněno vůbec, co se dat týče. Vzhledem k tomu, že si to autor sám uvědomuje (alespoň to tak vyplývá ze závěru práce), zůstává otázkou, proč se autor nezaměřil na léta, na která alespoň oficiální data dostupná jsou. Obecně lze říci, že se autor v práci zabývá spíše o počtech zaměstnaných cizinců, ne o zaměstnanosti samotné. Poslední kapitola před závěrem pojednává o počtech zaměstnaných cizinců (pozor ne o zaměstnanosti) v roce 2007, což do cílů práce nespadá. Vzhledem k uvedeným připomínkám musím konstatovat, že cíl práce splněn nebyl.

Práce je rozdělená na první, obecnou část, která uvádí charakteristiku trhu práce v ČR, a druhou, více zaměřenou část, která pojednává o cizincích na českém trhu práce. K první části práce nemám výraznější připomínky. Připomínky k druhé části práce jsou uvedeny níže.

Více tvrzení v práci se mi jeví jako nepodložená. Zvláště pojednání o důvodech přistěhování a životním stylu cizinců nejsou podloženy literaturou. Chybí i diskuse ohledně toho, zda důvod „sloučení rodiny“ uváděný v oficiálních statistikách opravdu znamená, že sem dotyčný nepřijel podnikat nebo pracovat ať už oficiálně nebo neoficiálně. Jinými slovy o čem vlastně účel pobytu může vypovídat.

Výzkumná otázka zní: „byl poměr pracujících cizinců obou sledovaných skupin vzhledem k počtu žijících cizinců obou skupin na konci sledovaného období vyšší, než na začátku sledovaného období?“ (s. 7). Znamená to, že se zaměstnanost zvyšovala? Třeba během prvních pěti let se mohla snižovat. Vzhledem k tomu, že zaměstnanost obou skupin byla monitorovaná až od roku 1995 (s. 7) a tomu, že přechodné zaměstnávání a podnikání cizinců bylo umožněno až v roce 1992, jak chce autor zjistit stav zaměstnanosti v roce 1990?

Na s. 45 autor píše, že „v průběhu dekády 1990-2001 se pořadí nejvýznamnějších zdrojových zemí nezměnilo“. Odkud má autor tuto informaci už vzhledem k tomu, že údaje do roku 1994 neuvádí a vzhledem k rozdělení Československa v roce 1993? Jak autor definuje „zdrojové země“? Na s. 49 pak z tabulky č. 8 (jsou to vlastně 4 tabulky, 3 z nich jsou bez názvu; komentář k tabulkám, pokud vůbec autor tabulky komentuje, je na s. 52-53) vyplývá, že podle počtu cizinců žijících v ČR do roku 1997, bylo na prvním místě Slovensko, od roku 1998 obsadila první příčku Ukrajina. Jak to koresponduje předchozím výrokem autora?

Na s. 52 autor uvádí, že „průměrná ukrajinská domácnost si měsíčně vydělá zhruba 100 dolarů“. Odkud autor má tuto informaci? Za jaký rok to je? Průměrná mzda v roce 2008 se například odhaduje na 300 dolarů.

Poznámka k odkazům:

Ačkoliv se autor snaží na použité zdroje odkazovat, nepodařilo se mu vždy oddělit vlastní myšlenky od myšlenek převzatých, navíc pokud autor k jednomu odstavci uvádí odkazy na dva zdroje a to včetně čísel stránek (například viz s. 46), nelze identifikovat, co konkrétně ze kterého zdroje autor převzal, a co jsou jeho vlastní úvahy.

Odkud má autor informaci například ohledně zastoupení občanů Ukrajiny v ČR podle věkových skupin (s. 54)?

Tabulka č. 14, s. 57 je nazvána „Poměr mezi počtem zaměstnaných a žijících osob se statní příslušností Ukrajiny na území ČR mezi lety 1998-2001“. Když pomínu humornou stránku věci (muže být zaměstnaný a nežijící?), podíl čtenář v tabulce nenajde. Jsou tam uvedeny jen počty.

Práci doporučuji k obhajobě. Vzhledem k uvedeným připomínkám navrhuji hodnocení 25 FHS bodů.

Ing. Inna Čábelková, Ph.D.
V Praze dne 27.5.2008